

Nr 288.

Godkänd av första kammaren den 10 juni 1933.

Godkänd av andra kammaren den 10 juni 1933.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag till vägbyggnader och vägunderhåll jämte i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 117.)

Till Konungen.

1:o) **Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar.** Uti den till riksdagen den 3 januari 1933 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1933/1934 har Kungl. Maj:t i avseende å sjätte huvudtiteln (punkt 12 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,250,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Om såväl ifrågavarande anslagsbelopp till landsvägar och vanliga bygdevägar som övriga i det följande omhandlade väganslag gäller att de i och för sig ej kunna anses alltför högt tillmätta. Vid frågans bedömande måste emellertid tagas i betraktande de högst avsevärda medelstillgångar, som för nästkommande budgetår torde komma att från arbetslöshetsanslag stå till förfogande för vägbyggnadsändamål av skilda slag.

Av liknande skäl, som av nästföregående års riksdag i detta avseende anfördes, har riksdagen ej velat motsätta sig att anslaget, såsom för innevarande budgetår ägt rum, anvisas att utgå av automobilskattemedel.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,250,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

2:o) **Byggande av enkla bygdevägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 13) föreslagit riksdagen att till byggande av enkla bygdevägar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,350,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag ha inom riksdagen väckts bland annat följande motioner, nämligen

dels en motion (I: 62), däri bland annat hemställts, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkterna 10, 11 och 13, måtte besluta, att anslagen till

enkla bygdevägar kronor	1,350,000
ödebygdsvägar	»	1,200,000
tillfartsvägar till inlandsbanan	»	500,000
		<hr/>
	eller tillsammans kronor	3,050,000

skola täckas av allmänna skattemedel;

dels en motion (I: 322), däri hemställts, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkterna 10, 11 och 13, måtte besluta att för budgetåret 1933/1934 höja anslagen för

enkla bygdevägar från föreslagna	1,350,000	till kronor	2,700,000
ödebygdsvägar » »	1,200,000	» »	1,480,000
tillfartsvägar till inlandsbanan från föreslagna	500,000	» »	730,000
			<hr/>
och att det härför erforderliga beloppet		kronor	4,910,000

skall för samma budgetår täckas av de särskilda medel, som med anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 211—212 kunna komma att av riksdagen beviljas;

dels ock en motion (II: 174), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att av Kungl. Maj:t äskade anslag å 1,350,000 kronor till byggande av enkla bygdevägar, 1,200,000 kronor till byggande av ödebygdsvägar och 500,000 kronor till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan skola utgå av vanliga statsmedel såsom extra reservationsanslag.

Riksdagen har ansett, att anslaget till byggande av enkla bygdevägar bör, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 1,350,000 kronor eller samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Däremot har riksdagen ej kunnat godkänna Kungl. Maj:ts förslag, att förevarande anslag till enkla bygdevägar liksom de i det följande upptagna anslagen till ödebygdsvägar och tillfartsvägar till inlandsbanan skulle täckas av automobilskattemedel. En sådan åtgärd skulle enligt riksdagens mening innebära ett ytterligare inkräktande på dessa medel, desto mindre tillrädligt som de redan för närvarande visat sig knappa för finansieringen av de båda ursprungliga automobilskattemedelanslagen, nämligen anslagen till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna, respektive på landsbygden. Också måste, såsom riksdagen redan tidigare framhållit, beaktas skäligheten av att från allmänna budgeten alltjämt i erforderlig utsträckning lämnas bidrag för finansieringen av utgifterna för de allmänna vägarna.

Enligt riksdagens mening bör alltså anslaget till enkla bygdevägar, liksom ock de i det följande upptagna anslagen till ödebygdsvägar och tillfarts-

vägar till inlandsbanan ej utgå av automobilskattemedel utan bestridas av andra statsinkomster. Detta innebär en överflyttning från automobilskattemedlen till allmänna budgeten av sammanlagt 3,050,000 kronor. Riksdagen har emellertid ansett att vid genomförandet av ifrågavarande förslag en motsvarande sänkning bör vidtagas i de belopp, som Kungl. Maj:t äskat till bekämpande eller motverkande av arbetslöshet. På detta sätt skulle en ökad budgetbelastning kunna undvikas.

Riksdagen får alltså anmäla att riksdagen till *byggande av enkla bygdevägar* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,350,000 kronor.

Beträffande sättet för täckning av förevarande anslag kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

3:o) Byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län. Kungl. Maj:t har (punkt 14) föreslagit riksdagen att till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,200,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har inom riksdagen väckts vissa motioner, däribland

dels en motion (I: 62), däri hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkt 11, måtte besluta, att anslaget till ödebygdsvägar, 1,200,000 kronor, skall täckas av allmänna skattemedel;

dels en motion (I: 322), däri hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkt 11, måtte besluta att för budgetåret 1933/1934 höja anslaget för ödebygdsvägar från föreslagna 1,200,000 till 1,480,000 kronor och att det härför erforderliga beloppet skall för samma budgetår täckas av de särskilda medel, som med anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 211—212 kunna komma att av riksdagen beviljas;

dels ock en motion (II: 174), vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta, att av Kungl. Maj:t äskat anslag å 1,200,000 kronor till byggande av ödebygdsvägar skall utgå av vanliga statsmedel såsom extra reservationsanslag.

Riksdagen har, under hänvisning till vad under punkt 1 anförts, ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag i fråga om storleken av förevarande anslag.

Med hänsyn till vad riksdagen under punkt 2:o anfört, har riksdagen ansett förevarande anslag till ödebygdsvägar böra utgå, ej av automobilskattemedel utan av andra statsinkomster.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar*

av *Kopparbergs och Värmlands län* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,200,000 kronor;

Beträffande sättet för täckning av förevarande anslag kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

4:o) **Byggande av enskilda utfartsvägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 15) föreslagit riksdagen att till byggande av enskilda utfartsvägar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Med hänsyn till vad riksdagen under punkt 1:o anført, har riksdagen ansett förevarande anslag böra, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, bestämmas till oförändrat belopp av 500,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *byggande av enskilda utfartsvägar* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

5:o) **Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan.** Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor att direkt utgå av automobilskattemedel.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag ha inom riksdagen väckts bland annat följande motioner, nämligen

dels en motion (I: 62), däri hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkt 13, måtte besluta, att anslaget till tillfartsvägar till inlandsbanan, 500,000 kronor, skall täckas av allmänna skattemedel;

dels en motion (I: 322), däri hemställts, såvitt nu är ifråga, att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkt 13, måtte besluta att för budgetåret 1933/1934 höja anslaget för tillfartsvägar till inlandsbanan från föreslagna 500,000 till 730,000 kronor och att det härför erforderliga beloppet skall för samma budgetår täckas av de särskilda medel, som med anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 211—212 kunna komma att av riksdagen beviljas;

dels ock en motion (II: 174), vari hemställts, såvitt nu är ifråga, att riksdagen måtte besluta, att av Kungl. Maj:t äskat anslag å 500,000 kronor till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan skall utgå av vanliga statsmedel såsom extra reservationsanslag.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 1:o anført, har riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslagsbeloppets storlek.

Riksdagen har vidare, såsom framgår av riksdagens under punkt 2:o) gjorda uttalande, ansett förevarande anslag till tillfartsvägar till inlandsbanan böra utgå, ej av automobilskattemedel utan av andra statsinkomster.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Beträffande sättet för täckning av anslaget kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

6:o) **Anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17), som innebär, att av det för ifrågavarande vägföretags färdigställande erforderliga beloppet 142,800 kronor hälften skulle anvisas för nästkommande budgetår, har riksdagen till *anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län* för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

7:o) **Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna samt av dylika vägar å landsbygden. Bidrag till vägunderhållet på landet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 18) föreslagit riksdagen att *dels* till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 9,582,100 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel; *dels ock* antaga följande

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 16 maj 1930 om fördelning av automobilskattemedel skall i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

1 §.

De under — — — statens automobilskattemedelsfond.

Från nämnda fond skola i första hand bestridas *dels* de enligt gällande lagar angående väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om ödebygdevägar utgående statsbidragen till vägunderhåll och vinterväghållning, *dels* vad av automobilskattemedel skall utgå till bestridande av kostnaderna för vägorganisationen i länen, *dels* vad i enlighet med å riksstaten anvisade anslag skall av automobilskattemedel utgå som bidrag till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar, enkla bygdevägar, ödebygdevägar samt tillfartsvägar till inlandsbanan, *dels ock* vad som jämlikt i sådant avseende meddelade bestämmelser skall av dylika medel ställas till lantbruksstyrelsens förfogande att användas till fiskerinäringens befrämjande.

Till understödande — — — 120,000 kronor.

Av återstående — — — och broar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933, dock att hittills gällande bestämmelser skola äga tillämpning vid fördelningen av de under budgetåret 1932/1933 infutna automobilskattemedlen.

Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 19) föreslagit riksdagen *dels* till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 38,328,400 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel; *dels ock* medgiva, att av landsbygdens andel för budgetåret 1933/1934 av automobilskattemedlen må disponeras ett sammanlagt belopp av högst 1,800,000 kronor för tilldelning av ett tillfälligt extra tilläggsbidrag åt mera betungade väghållningsdistrikt för 1933 års kostnader för vägunderhåll och vinterväghållning, att utgå vid sidan av det enligt 3 § 1 mom. förordningen om fördelning av automobilskattemedel utgående bidraget av 45 procent och i huvudsaklig överensstämmelse med de under punkt 18 av statsrådsprotokollet angivna grunderna.

Slutligen har Kungl. Maj:t (punkt 20) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till vägunderhållet på landet m. m., att direkt utgå av automobilskattemedel, nu 15,600,000 kronor, med 450,000 kronor till 15,150,000 kronor.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hava inom riksdagen väckts vissa motioner, däribland

dels en motion (I: 62), däri hemställts, bland annat, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte att så begränsa kostnaderna för vägnas underhåll, att ett beräknat belopp av 50,500,000 kronor icke överskrides;

dels ock en motion (II: 373) däri hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdandet av direktiv till kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och länsstyrelserna, att vid väg- och brobyggnaders igångsättande utbyggandet av s. k. skenfria korsningar tills vidare må förekomma endast, då trafiksäkerheten detta oundgängligen påkallar, och att i stället framför allt sådana vägföretag igångsättas, som kunna anses verka stimulerande för produktionen och underlätta avsättningen av skogsprodukter eller andra näringslivets alster.

Riksdagen delar de motionsvis (se punkt 2 här ovan) anförda betänkligheterna mot den starka begränsning av städernas, respektive landsbygdens andelar av automobilskattemedlen, som vissa vägnas överförande till automobilskattemedel skulle medföra. På sätt riksdagen under nämnda punkt anført, synas ifrågavarande anslag — anslagen till enkla bygdevägar, ödebygdevägar samt tillfartsvägar till inlandsbanan — alltjämt böra täckas å den vanliga budgeten, varigenom en höjning av städernas respektive landsbygdens andelar skulle åstadkommas med sammanlagt 3,050,000 kronor, i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag. Härav falla 610,000 kronor eller 20 % på städerna och 2,440,000 kronor eller 80 % på landsbygden.

Med nu angivet undantag har riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl.

Maj:ts förslag i fråga om dispositionen av automobilskattemedlen, som alltså för nästkommande budgetår skulle komma att fördela sig på följande sätt:

1933/1934 års automobilskattemedel (enligt riksdagens beslut).

72,000,000 kr.

Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (30 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1932) 15,150,000 kr.	Vägorganisationen i länen 639,500 kr.	Särskilda vägbyggnadsanslag 5,250,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 50,960,500 kr.
Städernas totala andel (20 %) 10,192,100 kr.	Landsbygdens totala andel (80 %) 40,768,400 kr.		
	Utjämningsandelen (15 %) 6,115,260 kr.		Återstående andel (85 %) 34,653,140 kr.
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (45 % å verklig kostnad för år 1933) 24,300,000 kr.	Tillfälligt extra tilläggsbidrag för år 1933 1,800,000 kr.	Länens ordinarie andelar 8,553,140 kr.	

Med anledning av riksdagens beslut i denna del erfordras icke den i statsverkspropositionen föreslagna författningsändringen.

Vad därefter beträffar den i motionen I: 62 påvisade starka stegringen i underhållskostnaderna, har riksdagen beaktat att detta förhållande just nu är föremål för myndigheternas uppmärksamhet och undersökning. Enligt vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upplyst, har styrelsen sålunda för avsikt att beträffande sådana väghållningsdistrikt, inom vilka kostnadsökningen under år 1932 företer en från vad som kan anses som normalt avvikande utveckling, verkställa ingående undersökningar angående orsakerna härtill samt möjligheterna till rättelse av eventuellt förekommande missförhållanden. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida i och för underhållskostnadernas begränsning har fördenskull syntts icke för närvarande erforderlig.

De i motionen II: 373 framförda synpunkterna i fråga om önskvärdheten av en viss återhållsamhet vid anläggningen av de ofta rätt kapitalkrävande skenfria vägkorsningarna synas riksdagen förtjäna beaktande. I varje fall bör det kunna förväntas att för närvarande, då arbetslöshetsmedel i stor utsträckning stå till förfogande för dylika företag, automobilskattemedlen ej i någon mera betydande grad skola behöva tagas i anspråk härför.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, ej mindre att Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel ej av riksdagen bifallits;

än även, att riksdagen

dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,192,100 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra förslagsanslag av 40,768,400 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels medgivit, att av landsbygdens andel för budgetåret 1933/1934 av automobilskattemedlen må disponeras ett sammanlagt belopp av högst 1,800,000 kronor för tilldelning av ett tillfälligt extra tilläggsbidrag åt mera betungade väghållningsdistrikt för 1933 års kostnader för vägunderhåll och vinterväghållning, att utgå vid sidan av det enligt 3 § 1 mom. förordningen om fördelning av automobilskattemedel utgående bidraget av 45 procent och i huvudsaklig överensstämmelse med de under punkt 18 av statsrådsprotokollet angivna grunderna;

dels ock minskat det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till vägunderhållet på landet m. m.*, att direkt utgå av automobilskattemedel, nu 15,600,000 kronor, med 450,000 kronor till 15,150,000 kronor.

Stockholm den 10 juni 1933.

Med undersätlig vörndad.